

SLOVENSKÉ NÁRODNÉ MÚZEUM – PRÍRODOVEDNÉ MÚZEUM

Výstava Skalné umenie strednej Ázie – stopy nomádskeho života vo fotografii

TLAČOVÁ SPRÁVA

Bratislava, 16. júla 2010 – *Letných návštevníkov Slovenského národného múzea na Vajanského nábreží v Bratislave čaká cesta za dávnymi kočovníkmi i súčasnými nomádmi. SNM-Prírodovedné múzeum a Pavel Lisý pripravili autorskú výstavu prezentujúcu skalné umenie stredoázijských dávných kočovníkov zo strednej Ázie, ale aj výjavy z každodenného života dnešných pastierov v dnešnom Kirgizsku a Uzbekistane. Výstava bude sprístupnená od 20. júla 2010 do 30. septembra 2010.*

Do kameňov pozdĺž dávných ciest boli počas tisícročí **vytesané množstvá skalných kresieb**. Na všetkých kontinentoch okrem Antarktídy – v púšťach, stepiach, či v polárnych tundrách alebo na hrebeňoch vysokých hôr – v minulosti žili alebo tadiaľ putovali ľudia, ktorí či už jednotlivými kresbami alebo celými kompozíciami vyjadrovali svoje pocity a potreby. Mnohé z miest s väčšou koncentráciou skalných kresieb má svoj Genius Loci, teda skrytú energiu, ktorá po tisícročia priťahovala ľudské generácie.

Jedno z miest s neuveriteľnou energiou sa nachádza v strednom **Kirgizsku**, malej hornatej republike uprostred Ázie, ktorá je tvorená výbežkami západného Tanšanu a severného Pamíru. Už od pradávna je Kirgizsko krajinou kočovných pastierov – nomádov. Tí museli od nepamäti prekračovať horské sedlá a vydávať sa so svojimi ovčiami stádami za novými a novými pastvinami. **Nomádi uctievali bohov**, ktorí boli zodpovední za dažď, dostatok zelených pastvín, teplo, roztopený sneh, priechodnosť ciest a zeleň. Uctievali ich aj preto, aby sa nerozhnevali, keď budú hnať svoje stáda cez horské chrbty do nových údolí. Uctievať božstvá je na miestach so silným Genius Loci, alebo na miestach, ktoré svoje Genius Loci získali behom dlhých tisícročí, priam nutnosťou.

Údolie Saimaly-Taš leží vo výške 3000 metrov nad morom a snehová prikrývka tu pretrváva takmer desať mesiacov. Nevedie sem žiadna cesta a pokiaľ sa rozhodnete pozrieť sa na tento kút sveta, musíte niekoľko dní cestovať peši, alebo na chrbte koňa. Námaha však stojí za to. **Obrazy odrážajúce život dávných kočovníkov** sú vyryté do čierneho bazaltu pokrytého vrstvičkou hnedej až ocelovomodrej patiny. Je tu viac ako 10 000 husto pokreslených kameňov tvoriacich kamennú lavínu, ktorá akoby tiekla dolu do údolia. **Najstaršie kresby sú z neolitu a začiatku doby bronzovej**, respektíve z tretieho až druhého tisícročia pred naším letopočtom. Ďalšia skupina kresieb je z **doby železnej**, ale tie už nie sú tak dokonalé, vyzerajú skôr ako kresbičky detí. Na tých starších sú do detailu znázornené **zvieratá a ľudia**, takmer vždy v spojení **s náboženskými motívmi**. Napríklad s kultom slnka, plodnosti, náboženských tancov alebo pri uctievaní lovu. Časté sú aj **erotické scény dvojíc, či dokonca trojíc**.

Výstava *Skalné umenie strednej Ázie – stopy nomádskeho života vo fotografii* predstavuje zlomok výjavov z tejto **unikátnej galérie pod holým nebom** a niekoľko ďalších miest **v Kirgizsku a Uzbekistane**. Súčasťou sú aj **výjavy z každodenného života dnešných pastierov**. Tak ako ich predkovia, aj oni dodnes prechádzajú krajinou a zanechávajú v nej svoje stopy. Cieľom výstavy **fotografií a artefaktov** je umožniť návštevníkom, aby aspoň na

chvíľu pocítili záchvev energie a ponorili sa do predstáv a výjavov z každodenného života dávných nomádov, ktorí žili na Saimaly-Taš rovnako, ako tam dnes žijú ich potomkovia.

Otvorenie: 19. júl 2010 o 16,30
SNM-Prírodovedné múzeum v Bratislave
Vajanského nábr. 2, prízemie

Výstava potrvá 30. 9. 2010
Tešíme sa Vašu návštevu.

Ďalšie informácie:

SNM - Prírodovedné múzeum
Vajanského nábr. 2, P.O.BOX 13, 810 06 Bratislava

Kontakt: RNDr. Maštenová, K. Freyerová (SNM-PM, Prezentačné odd.) 02/20469 154, 20469 127
Mgr. M. Gregor (kurátor výstavy) tel. 02/ 20469 103

Kontakt: katarina.mastenova@snm.sk, kristina.freyerova@snm.sk

www.snm.sk

Generálny partner SNM: Poštová banka, a.s. / **Mediálni partneri SNM:** Slovenský rozhlas, TASR, zoznam.sk / **Partneri výstavy:** Kazachstánské kultúrne centrum v ČR „Elim-aj“ o.s., KUDRNA.cesty prostorem i časem